

NAŠE HLASY

DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voices" Publishing Co., 1255 Queen St. W., Toronto, L.E. 6-2135. — Printed by Littera Printing Co., Toronto. — Subscription: Canada \$ 4.00, all other Countries: \$ 5.00

Saturday, June 27th, 1964.

OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN EACH AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT.

No. 25 (372) Vol. X.

HLAS
AMERICKEHO TISKU

Z úvodníku "For want of a nail" (Chicago Sun-Times)
Neutralizovat lausšskou vládu bylo pro západ velké riziko. Jen málo koalicičních vlád, které zahrnovaly komunisty, se udrželo: zářný příklad máme v Maďarsku, Československu a Číně za vlády Čankajškovy. Jihovýchodní Asie se nesmí komunistům nechat na pospas, riziko je příliš velké; kdyby se komunistům podařilo zde zvítězit, pak by jejich tlaku jen stěží odolaly jak Indie, tak celý Střední Východ tak případně i celá Afrika.

Z úvodníku: "Reflections on Red Trade" (Commercial News, Los Angeles)

Historie a zdravý rozum nám říkají, že poctivý člověk: 1) který obchoduje se zlodějem, bude okraden; 2) který jedná s podvodníkem, bude podveden; 3) který naslouchá lháři, bude obelhán a 4) který pomáhá svému nepříteli, bude přemožen. Obchod pro komunisty neznamená výměnu zboží tak, aby vyhovovala a prospěla oběma stranám; pro ně obchod je — podle jejich vlastní definice — "zbraň k dosažení strategických cílů komunistické strany." Pomáhat jim v tom by mohlo vést k sebevraždě.

Z úvodníku: "Turning Point in Asia" (Chicago Daily News)

Nadešel čas, abychom učinili dalekosáhlé rozhodnutí: budpostavit se tváří v tvář nebezpečí, které nás konfrontuje v jihovýchodní Asii, anebo — započít se strategickým ústupem, který by ovšem měl za následek obklíčení americké posídky na Dálném Východě. Podle našeho názoru, je to ta druhá alternativa, která by zasadila největší ránu věci svobody v celém světě.

Z úvodníku: "WHY FEED COMMUNISM?" (San Diego Union, San Diego, Californie)

Rumunsko se ubránilo zapojení do řízeného hospodářství východní Evropy a snaží se získat zařízení, případně celé průmyslové podniky, ze západu. Tento vývoj neznamená zavržení komunismu — ale spíše upevnění komunistických vlád v satelitních zemích. Podle direktivy, kterou satelitní vlády obdržely z Moskvy, mírová koexistence neznamená zmírnění nebo ochabnutí ideologické války. Zvýšený styk se západem otevře nové cesty infiltrace a propagandy. Mírová koexistence je — jak řekl János Kádár — jen jiná forma třídní války.

Studenou válku je možno zlikvidovat — to je to, co by si přáli evropští komunisté, protože studená válka je pro ně nákladná a nebezpečná; jakou zárukou ale máme, že se nám podaří zlikvidovat komunismus, když jej budeme tolerovat a krmit?

DROBNÉ ZPRÁVY

Náš pěvec Jan Rubeš sklídl velký úspěch dne 30. 5. během premiéry hudební veselohry "The Music Director", kterou napsal v 18. století italský autor D. Cimarosa. Rubeš doprovázel Torontský komorní orchestr pod taktovkou J. Groob-a. Na programu večera byly také Bartokovy "Rumunské Tance" a první provedení skladby "Fantasy Fugue" od maltského autora Ch. Chamilleri. Celý program se opakuje denně v Royal Alexandra Theatre.

HUSOVA OSLOVA V TORONTĚ

Výbor Jedenoty čs. Protestantů v Torontě oznamuje členstvu, přátelům i širší krajské veřejnosti, že bude vzpomínat na památku Husovy na večeru konaném v sobotu 27. června o sedmé hodině večerní v kostele Queen St. United Church, 765 Queen St. West (proti Euclid Ave.). Naším řečníkem bude farář Jan Kučera.

TRAGICKÝ OSUD KNÍŽETE VÁCLAVA

PAMÁTKA ZÁVIŠE KALANDRY

František Třešňák:

S nejstaršími českými pověstmi si česká historie nevěděla rady. Nevěřila v jejich pravdivost a snažila se je redukovat na "historické jádro". Po tomto redukování na obsah přijatelný logickému myšlení nezbylo z těchto pověstí nic než několik holých jmen: Krok, jeho tři dcery, Přemysl-Oráč a sedm knížat. "Nikdo menší než Karel Jaromír Erben," říká Kalandra, poznal jako první badatel v Přemyslu-Oráči pohanského boha. Teprve však Kalandra podrobil všechno ony staré pověsti důslednému rozboru, konfrontoval je s pověstmi jiných národů, jmenovitě pak s řeckou a římskou mythologií a ukázal, že není v našich pověstech takřka jediné věty, která by se nenašla buď v téže nebo skoro téže znění také jinde, ne však jako vyprávění o dějinách, nýbrž jako zázka o pohanských bozích. Z "ohlasu dějin" neustalo nic, zato však byl Kalandrovým rozбором obnoven onen duševní svět, jímž žili naši předkové v době, než se začaly psát skutečné dějiny, svět pohanského náboženství, svět pohanství. Krokové a Libušině osudu neušli ani sv. Ludmila, Drahomír a sv. Václav. Kalandra jim věnuje poslední kapitoly svého "Českého pohanství" a opět přirovnává v jejich případě legendy k pověstem ostatních evropských národů.

Kde mlčí historické záznamy

O sv. Ludmile se nevyskytuje nikde jinde žádná mimolegendární zmínka než u Kosmy, skutečná historie, historické záznamy o ní nic nevědí. Historikové, kteří se pokoušeli objevit v legendě o sv. Ludmile pravděpodobný příběh, usoudili, že byla zavražděna svou snachou Drahomírou z lakoty, pro svůj majetek; podle nich se stala kněžna Ludmila obětí loupežné vraždy. Loupežná vražda by však nestačila k tomu, aby byla Ludmila prohlášena za svatou, protože světec se může stát světcem a svěťci svěťci, jen když "prolínají svou krev za Ježíše Krista". V legendách se proto říká, že byla zavražděna pohankou Drahomírou pro své křesťanství — to však zase nestačí k vysvětlení, jak se z takové příčiny mohl rozšířit kult sv. Ludmily po celých Čechách, neboť žila-li, nebyla jediná, která ztratila život z rukou pohanů. Takových obětí byly tisíce, stejně jako tisíce pohanů zemřely z rukou křesťanů — na všechny se zapomnělo.

Svatoludmilský kult v Čechách je to jediné, co je na sv. Ludmile historicky ověřeno, tento kult ji však opět uvádí v souvislost s přírodou, s vodou a úrodou. Váže se opět především k Tetinu, kde byla domněle na svém zámku uskrtena, archeologické vykopávky však žádné zbytky nějakého zámku na Tetině nenašly. Lidová pověst zná na Zbirožsku "paní Lidu" a její studánce přisuzuje léčivou moc. Na Tetině přikrka církve sv. Ludmily onu funkci, kterou tam dříve obstarávala bohyně Teta nebo Tetka: ochranu před suchem.

Co vědí lidové pověsti o Ludmile

V lidových pověstech a lidových zvycích žil však ještě do nedávna celý příběh sv. Ludmily, včetně jejího uskrtní snachou Drahomírou, měl však zcela jiný význam než v legendách. Tyto pověsti a zvyky jsou přesnou obdobou řeckých bájí o Démeter a její dceři Persefoné. U slovanských národů žije obě jako Pšeničná, Žitná nebo Ječmenná Baba (Démeter) a jako Nevěsta (Persefoné). Démeter nebo Baba představují plodnost,

Persefoné nebo Nevěsta sklizeň obilí. Baba (plodnost) umírá, když je poslední obilí sklizeno. Je uskrtena povřísem. V mnoha zemích se poslední snop vystrojuje ve velkou loutku, slavnostně ozdobenou květy a barevnými stuhami. Obilí z něho vymáčené se přidává do setvy, aby vrátilo zemi její plodnost.

V kultu sv. Ludmily a pověsti, že byla zavražděna Drahomírou, se opět setkáváme s vírou svých předků v pohanské bohy, kteří je buď chránili nebo ohrožovali, podle toho jak se střídalo jaro, léto, podzim a zima.

Pověst o Ludmile a Drahomíře je nerozlučně spjata s pověstí o knížeti Václavovi, a to v obou světech, křesťanském i pohanském.

Václav v křesťanském a pohanském světě

Václavův "děl Bořivoj a otec Vratislav", praví Závěš Kalandra, "nejsou ověřeni žádným mimolegendárním pramenem, bába Ludmila a matka Drahomíra jsou původně bytosti čistě mytické, bez nejmenšího historického jádra. Vnuč a syn těchto postav není právě nejpevněji včleněn do řetězu lidských generací."

Sv. Václav vynikal od mládí neobyčejným nadáním. Jedna z legend o něm říká:

"...když k věku mládeneckému dospěl, od vlastního otce dán jest na učení věd božských. V těchto tak skvěle s milostí boží prospíval, že v krátkém čase přede všemi spolužáky se vyznamenával v každém ohledu za rovna svým učitelem považován byl."

Neznáme to odněkud? Známe. Stejně moudří byli babylonský bůh Tammuz, egyptský Osiris, řečtí Dionysos, Iakchos, Triptolemos, jejich moudrost však byla praktičtějšího druhu: rozuměli pastevečství a rolnictví a učili jim lidstvo. Václav šel cestou zbožného křesťana tak pevně, až mu vznikly nepříjemnosti mezi — novodobými historiky, z nichž Novotný o něm píše:

Světské výklady

"...přilnul k nové víře zřetelným nadšením a se zvýšenou horlivostí se oddával službě boží, podléhaje stále více vlivu kněžskému. I mezi vážnými příslušníky dvora rostly obavy, aby nepodlehli vlivu tomu úplné, aby se zcela neodcizil povinností vládky."

Novotný by byl uveden do trapných rozpaků, kdyby měl jmenovat třeba jen jednoho "vážného příslušníka dvora". Je to jeho ryze osobní výklad, který má vysvětlit, proč byl sv. Václav zavražděn.

Václavův noční život

Co vědí legendy konkrétního o životě sv. Václava? Kromě toho, že byl neobyčejně zbožný, také to, že byl nesmírně štedrý a pracovitý a že to všechno projevoválo hlavně po nocích. V noci se vytrácel z hradu, "žalmy a jiné modlitby říkal bez ustání a přecházel bosýma nohama příkré vrchy hor, srázné průchody, údolí kamenitá neb náledím hrozných cest, zacházky a stezky mezi městy, kostel pro kostele vyhledával, a takové trýznění svého těla snášel, že sem a tam po bylinách kapky krve stopy šlépějí jeho ukazovaly."

Hlavně však:

"Pročež ve zne za noci vstáváje chodil kradmo na pole, pšeničnické požíval a na ramenou svých domů nosil, mlátil, mlet a mouku čistil; podobně připravil jediného sluhu v čase nočním s vědrem k vodě chodil... z vody této domů přinášel a ze zmíněné mouky pekl oplatky. Podobně spě..."

Pokračování na str. 3

Dr. JAN PAPÁNEK

DR. EDUARD BENEŠ — VODCA, PREZIDENT, ČLOVEK

Dokončení

V apríli 1946 som napísal prezidentovi a J. Masarykovi rozhorčený list, v ktorom som im sdeloval, že, aby som im ulahčil postavenie, opustím zahraničnú službu. Bol som hneď telegraficky pozvaný do Prahy, kam som prišiel v dobe parlamentných volieb v máji 1946. V týchto sa ukázalo, že komunisti sľuby, zavádzaním a terorom sa stali najsilnejšou stranou v republike. V tomto druhom komunistickom náporu od konca vojny národ neobstál veľmi dobre.

Prezident trval na tom, že nesmiem zo služieb ministerstva odchádzať. Mali sme niekoľko rozhovorov, kde som opakoval svoje obavy o budúcnosť československej demokracie. On však veril, že sa celý národ včas zpmatá.

Problém môjho postavenia však stále ostával otvorený. Boli my ponúkané vyslanectvá v Číne a Budapešti, ale som to odmietol. Nakoniec mi prezident odporúčal, aby som navštívil členov vlády a vedúcich politických činiteľov. Bola to zaujímavá skúsenosť pozorovať, ako sa mi niektorí z nich vyhýbali. — Konečne, koncom júna 1946 sa úsilíu prezidenta a ministra Jána Masaryka podarilo prosadiť, aby som bol menovaný delegátom u Spojených národov. Úspech v tomto, vyše pol roka trvajúcom boji, prezidenta veľmi tešil a hovoril mi: "Zdravý rozum začíná prevládať."

Do Prahy som zasa prišiel len na krátko, koncom júna 1947. Bolo nadšenie s prijatím účasti na jednaniach o Marshallovom pláne a potom rozčarovanie nad rozkazom, aby predseda vlády a zahraničný minister prišli do Moskvy, a odmietnutie účasti na týchto jednaniach. Prezident mi pri rozhovore vysloval pochybnosti o poctivom smýšľaní komunistov s republikou, veľmi odsuzoval Fierlingra hovoriac, že sa zapredal Sovietom, ale znovu ma uistoval, aby som sa neobával, že národ neustúpi od demokracie. Hovoril: "legionári, sokoli a hlavné armáda, zvlášť její pražská posádka jsou na stráži, kdyby byla snaha o násilný převrat."

Ako na potvrdenie, že sa nemáme čo obávať o budúcnosť, chcel, aby som sa 3. júla 1947 s ním účastnil zborovskej manifestácie legionárov na Václavskom námestí a presvedčil sa. V dôsledku kritického vývoja v tých dňoch — najmä keď Poliaci, ktorí mali tiež vysloviť súhlas s jednaním o Marchallovom pláne, ako bolo dohodnuté, tak neurobili — mi však povedal, a Ján Masaryk prikázal, aby som sa okamžite vrátil do New Yorku. Odcestoval som preto deň pred manifestáciou.

Napriek dôvery prezidenta v národné inštitúcie, súrny prikaz, aby som sa vrátil do New Yorku jasne naznačoval, že nám nastávajú ťažké chvíle, že sa blíži kríza v našich vzťahoch so Sovietmi. V takýchto dobách, keď je nebezpečie v prodlení, a nesmie čakať na rozkazy, musí sa rýchle jednat. Tým bol daný aj môj úkol, íbať doba a forma môjho zákroku vo Spojených národoch nebola určená.

Táto prišla dňa 25. februára 1948, v deň komunistického, Sovietmi sponzorovaného puča, a znovu 10. marca, keď našli Jána Masaryka zabitého. Ako stály delegát u Spojených národov, som hneď žiadal vyšetrovanie Bezpečnostnou radou Spojených národov.

Slobodný svet, okrem odsudzujúcich prehlásení, nám účinne nepomáhal — a behom desiatich rokov sa Československo po druhý raz stalo obeťou diktátora. Po tri mesiace trvajúcich jednaniach vo Spojených národoch, ktorých sa v rôznych formách účastnil skoro celý svet — a po sovietskom vetu v Bezpečnostnej rade — si veľmoc Západu aspoň vyhradila, že budú o sovietskom zásahu do československých vnútorných vecí zbierať ďalšie doklady a predložia ich Bezpečnostnej rade.

Samozrejme bolo mojou povinnosťou, aby som tiež sám takéto doklady zbieral. V tej súvislosti som žiadal skoro každého československého exulanta v slobodnom svete, aby pomohol. Jeden z bývalých členov vlády na môj dotaz o doklady — ako by si nevedomou dosah miešania sa Sovietov do československých vnútorných pomerov — mávnul rukou a povedal: "Ten sovietský zásah se přechybuje".

Toto nepochopenie hroznej situácie nebolo ojedinelé. Bolo vyjadrené koncom júna 1948 — tri mesiace po puči a po jednaniach vo Spojených národoch — v Memorandu, predloženom štátnemu Departementu Spojených štátov — údajne menom 40 československých poslancov, ktorí sa po puči dostali za hranice. — O projednaní obvinenia Sovietov a žiadosti o vyšetrovanie. Bezpečnostnou radou v Memorandu niet ani slova. Ale sa tam poukazuje na skutočnosť, že ani voľbami v máji 1946 sa nepodarilo komunistov oslabiť čili inými slovami — ak komunisti od konca vojny postupovali nezákonne československí voliči im to schválili. Okrem iného sa tam odsudzuje aj prezident Beneš.

Mne Eduard Beneš bol a ostáva veľkým kladným prínosom národu a republike. Iba letmo som naznačil, že predvídaval vývoj a varoval, viedol i rozhodoval; bral zodpovednosť a bol snášanlivý i ľudský. Celý život zasvätil národu, demokracii a jednote republiky a prišiel pri tom o zdravie. Zvlášť významne zasiahol do osudov národa v troch kritických obdobiach československých dejín.

V prvej svetovej vojne a po nej najlepšie svedectvo o Dr. Benešovi vydal prezident Masaryk — v Světové revoluci. V dobe útokov proti Hradu a Benešovi to Masaryk vyjadril v liste zo 6. júna 1929 senátorovi Dykovi takto:

"Pokud se ministra Beneše týká, ponechávám jemu, aby Vám patřičným způsobem odpověděl. Se své strany prohlašuji, že všechny Vaše výtky a vůbec všechny výtky proti Benešovi, jsou nevěcné a neoprávněné. Vy pánové, všichni věřte v čerta a hleďte to, co se Vám nelíbí, v působení jednoho člověka, kterého si právě představujete jako zloducha. Je to, čistě psychologicky vzato, postup nadmíru naivní. Věcné je docela neoprávněné. Bez Beneše — a to pravím s vědomím toho, co pravím — by republika nebyla, a proti tomu Benešovi, který od rána do večera po léta pro republiku se dřel, Vy a ostatní jeho odpůrcové přednášíte politické bajky. Ptáte se rozhořčeně, mají-li se v republice všichni zalknout, aby se

(Pokračování na str. 2)

"VELKÝ PIKNIK" SOKOLA TORONTO II. KONÁ SE DNE 28. ČERVNA 1964 NA ŠTEFANIKTOWNU

DR. EDUARD BENEŠ — VODCA, PREZIDENT, ČLOVEK

Dokončení se strany 1.

jednomu Benešovi dobře dýchalo; odpustte, to jsou prostě řečeno nadsázky a docela neoprávněné odsudky. Udejte mi jediný příklad, kde Beneš se opravdu prohřešil proti státu a kde by byl jednal skutečně nemravně!" —

"Píšete, jako bych Beneš držel z nějaké umíněnosti, sentimentálnosti nebo Bůh ví, z jakých motivů. Ne; Beneš se za hranici a doma výborně osvědčil a má ještě dokonat práci, na kterou nikdo jiný nestačí".

V době Mnichova postupoval Dr. Beneš tak, že mnozí boli sklamaní a odsuzovali ho. Československo bolo opustené. Hovorí sa, že Sovietsky boli ochotní ist na pomoc. Ja som tomu neveril a dodnes neverím. Ani Dr. Beneš tomu neveril. Veď sa vojensky vôbec nepripravovali. Inými slovami to bola iba propaganda, ale v tej dobe i dnes i tí najväčší odporcovia Sovietov nám hovoria, že by ich boli pustili na územie republiky.

Republika bola dočasne rozkúskovaná a zdálo sa, že národ stratil všetko. Viem, čo to znamenalo pre Dr. Beneša, veď ho to skoro zabilo. Ostatne sme to s ním preživali. Nikto však neupre, že bez neho by sa nebolo docielo medzinárodné uznanie Mnichova. Bez Dr. Beneša, ktorý bol svedomím celého civilizovaného sveta behom druhej svetovej vojny, hranice Československa by do roku 1945 neboly bývaly zaistené — i keď byly Sovietmi dočasne okleštené o Podkarpatskú Rus.

Po druhej svetovej vojne bolo Československo spútané sovietskou armádou a z veľkej časti v Moskve nasadeným politickým vedením. Dr. Beneš, Jan Masaryk a veľká časť národa sa tri roky snažili tieto púta roztrhať. Pri parlamentných voľbách v máji 1946 sa bohužiaľ ukázalo, že mnohí voličia si neuvedomili dosah svojho hlasovania a komunisti im už ďalšej príležitosti k hlasovaniu nedali.

Tažký boj a vývoj v Československu nepochopil ani slobodný svet a nepomohol, ako sa to ukázalo v 1946 na mierovej konferencii v Paríži, keď štátny tajomník Spojených štátov Byrnes zakázal povolenie úverov Československu, pretože jeden komunista v československej delegácii tleskal sovietskym útokom proti Spojeným štátom.

Úsilie sa nepodarilo. Národ akosi strnul a mnohí očakávali, že vážne nemocný Beneš znovu docielo návrat k demokracii a jednote. Kríza z rokov 1945 až 1948 však trvá a v boji, ktorý sa vedie, národ má aspoň štát, obal, krutier — i keď nie pevný, ale náplň je nakazená. Celý národ, doma i v zahraničí a každý jednotlivec v ňom, sa musí pýtať sám seba, či svojou nečinnosťou, svojim hlasom, svojím mlčaním, svojím nezaujímom alebo tŕžiadnosťou a osobným prospechom prispel k terajšiemu stavu a čo je jeho úkolom vykonať, aby nastala náprava. To zaň neprevedie nikto iný.

Som presvedčený, že terašie politické usporiadanie v strednej a východnej Európe je dočasné; ostáva nevyriešeným problémom a istotne bude menené. Vývoj k lepšej budúcnosti je pomalý. Je pomalý najmä pre tých, ktorí musia doma v ťažkých pomeroch žiť, ako aj pre tých, ktorí by sa chceli vrátiť do slobodnej vlasti. Československo sa v minulosti dokázalo byť kladným prínosom dnešnej civilizácii a mierovému spolunažívaniu medzi národami. Prinášalo veľké obete. Sme síce svedkami atomizácie vo všetkých končinách sveta — a týka sa to i Československa. Pád Československa nepoučil svet. Tento si ešte stále myslí, že docielo opravdového narovňania a koexistencie s komunistickými plány na vývoj. K meraniu sil v tej či onej forme však príde. Ukáže sa, či slobodne mysliaci človek zvíťazí nad dirigovaným robotom. Musíme vykonať všetko, aby Českoslováci neboli predmetom jednaní a narovňaní až príde trvalé riešenie.

Dr. Eduard Beneš patrí medzi našich najväčších národných veľikánov. Vo výročie jeho 80. narodenin dnes i 28. mája sa k nemu s úctou vraciame, aby sme nečerpali sil k práci a do boja o lepšie budúcnosť národa, aby sa tento mohol plne vyvinúť a v slobode vyžiť, aby sa zasa stal rešpektovanou kladnou složkou celosvetovej ľudskej spoločnosti. Keď Dr. Beneša spomínáme, nechceme späť k tomu, čo bolo, ale chceme čerpať z jeho dobrého príkladu a napredovať.

Ja pevne verím v solidnosť a zdravý koreň nášho národa. Začína sa prebúdzat — ak tomu nesvedčuje vývoj poslednej doby — na východe i na západe republiky. Je nenapraviteľná chyba, keď chce niekto stavať Slovákov proti Čechom a opäť na dožadovať sa suverenity jedného voči druhému, alebo na medzinárodnom fóru hovoriť o dvoch štátoch.

Len v upevňovaní československej jednoty — doma i v zahraničí — si uctíme Eduarda Beneša ako si to zasluhuje.

— K o n e c —

Rozhovory s krajanmi

Každá doba má svoj generálny problém, ale ten snad nikdy nebyl vážnejší než dnes. Ne- ni sporu o tom, že nejen ve Fran- cii ale i jinde mají v rukou moc lidé, kteří v mládí neznali ry- chlejší dopravní prostředek než vlak, účinnější organizační prostředek než noviny a hroznější válečnou zbraň než dělo a stroj- ní pušku. Pod zorným úhlem dnešního technologického pok- roku byly to idylické doby. Neš- těstí je v tom, že lidé do 30 let si je nedovedou představit.

Vykládali mi krajané, kteří až do minulého roku žili v Českoslo- vensku, že mladí lidé do 30 let nikdy neslyšeli jména i těch nejznámějších politických vůd- ců z dob I. republiky. S tím prý se musíme nejen smířit, ale má- me vyvodit z toho důsledky pro svou další práci. Sovětům záleží na koexistenci se západem, ale zůstanou propagačně aktivní, což znamená, že i my na západě musíme být aktivní. A kladli mi otázky, z nichž alespoň některé Vám zopakují.

Proč prý nevyhledáváme spo- lečnost každého krajanského náv- števnicka, at už vědce, umělce či sportovce, abychom mu ukázali pravou tvář Ameriky či Kanady. Nemáme prý zapomínat, že kra- janští návštěvníci reprezentují českou a slovenskou kulturu a civilizaci, která má své hluboké kořeny na západě a nikoliv v sovětské společnosti. Z toho dů- vodu prý máme mít radost z kaž- děho úspěchu čsl. vědy, umění či sportu.

Radili, abychom moc nemluvili o svých osobních úspěších, o tom kolik máme aut, kolik vy- děláváme a jak veliký je náš dům, poněvadž mladým lidem to bude připomínat propagandu a ta je u nich tožná se lží. Ne- vykládat ale ukázat, neboť ti mladí jsou jako ten nevěřící To máš, co si chtěl vložit prst do rány. Vzáte je do vozu a ukázat jim, jak vypadají ty kapitalisti- cké továrny, kolik dělníků při- jíždí do práce ve vlastních autech a co stojí oběd v tovární kantině a co je to za oběd. Proč? Čsl. podniky právě zvýšily ceny těchto jídel.

I redaktor Rudého práva prý se svěřil svému průvodci, že o svých zkušenostech nebude refe- rovat, poněvadž by to neodpo- vídalo linii strany. Nemáme prý zapomínat, že i ten redaktor je obětí nynějších tísnivých hos- podářských poměrů. I úředníci v zahraniční službě jsou vyzývá- ni, aby si část svého platu nechá- vali připisovat na účet u Tuzexu. Většinou návštěvníci prý bydlí v těch nejlacnějších hotelích a žijí se sardinkami, aby z malých tantiem jim zůstalo několik dol- larů na nákup nějaké látky pro sebe či pro manželku.

Sověty prý ztratily moc nutit satelity k poslušnosti. V Rumun- sku zastavili vyučování ruštině a Leninův ústav přeoranisovali na Národohospodářský ústav, kde se studuje Keynes stejně jak- ko Lenin. Zůstala jediná hospo- dářská závislost, ale ta prý se dá zlomit během pěti let. Nes- míme prý čekat, že předsednic- tvo či politbyro sesadí Novotné- ho, neboť v tom orgánu zasedají jediné Stalinovci, jelikož proza- tím v něm nedošlo k žádným podstatným změnám.

Za to ústřední výbor, který má asi 300 členů, se schází téměř každý měsíc, což samo o sobě je známkou o velkém politickém napětí. Normálně se scházel pou- ze dvakrát do roka. Zprávy o de- monstracích v Praze, při kterých bylo zatčeno 31 osob, potvrzují správnost mých informací.

To ovšem neznamená, že pro- nikavé změny se dají očekávat jediné v Praze. Je stejně pravdě- podobné, že se dožijeme zásad- ních změn ve Francii, a v Itálii. Náznať těch změn jsem našel na vlastní kůži v Paříži, když jsme zůstali trčet v TCA letecké ce- lých šest hodin. Osazenstvo le- tiště nešlo do stávků pouze vy- hlásilo zpomalení čili "slow- down". O takových akcích roz- hodně nerozhoduje Gen. De Ga- ulle, ale mladí úředníci do 30 let, kterým je každá akce dobrá, aby si více vydělali. O vliv svých akcí na vývoj turistického ruchu se nestarají.

Nepochybuji o tom, že vřastev- níci těchto lidí v Londýně a Římě, v Praze a snad i v Mosk- vě, vytvoří jinou Evropu, než jak si ji představují Novotný a Chruščev. Věřím, že my v ní najdeme uplatnění pro ideály, ve které nás učili věřit Hus a Ko- lár, Palacký a Masaryk.

Jsmé malý národ, historie k nám nebyla zvlášť laskavá, ale naši otcové obstáli v mnoha těž- kých zkouškách a já věřím, že i my v nich obstojíme.

Nedávno jsem se vrátil z Ev- ropy, kde jsem navštívil Londýn, Paříž, Duesseldorf a Bonn. V Praze jsem nebyl (nebyl jsem tam, k nelibosti mezinárodních společností, které tvrdě bojují o každou letenku, od roku 1946), ale i tak jsem měl příležitost mlu- vit s celou řadou krajanů a snad čtenáře budou zajímat jejich ná- zory.

Karel Buzek

NOVÉ KOZICHY
NA MÍRU, PRE-
MODELOVÁNÍ
Zboží se zárukou
Odborné opravy
Frank Pech
238 KING ST. E., HAMILTON,
Ontario - Tel.: JA. 2-8925

PÁTÁ ČS. PŘÍSTĚHOVALECKÁ VLNA?

Kanadský fond pro českoslo- venské uprchlíky, který byl za- ložen po únoru 1948, stojí před novými úkoly. Na obzoru se rý- suje velmi jasné pátá čs. přístěho- vatelská vlna.

V Halifaxu je teď asi 30 Čechů a Slováků, kteří požádali o ode- lení asylu. Cestovali na Kubu, ale zůstali v naší svobodné Ka- nadě. Asi polovina z nich má na- mířeno do Spojených Států, ale ti ostatní se obrátili na naši or- ganizaci, abychom jim pomohli se uchytit.

Jde většinou o odborníky, do- brě kvalifikované síly, kteří však nemluví anglicky. Proto apelují na krajanovou veřejnost, aby jim pomohla v začátcích, než si o- svojí dostatečně angličtinu, aby se mohli vrátit ke svému oboru. V některém příštím čísle uve- řejníme seznam podle zaměstná- ní, ale již teď prosíme čtenáře, aby tuto prosbu uvážili a připad- ně napsali do redakce, že potřebu- jí zaměstnance ve svém podniku nebo že ví o uprázdněném místě na svém pracovišti.

Kanadský Fond Pro Čs.
Uprchlíky
Ing. Karel Buzek

★

Známa ethnická pekárna pe- čiva, chleba a jiných výrobků. Rudolph's Specialty Bakeries Ltd., 390 Alliance Ave., uspořá- dala dne 7. 6. "open house" pro přátele a příznivce. Přijeme hod- ně zdarů na novém působišti!

Výprodej otápěcího zařízení

zvláštní nabídka

Plyn a olej — nové a strší
Pokud zásoba stačí
Nové od \$ 99.00

NATIONAL HEATING LTD.

HU 5-3513 2041 Avenue Rd.
— Navštivte naše výklady —

PRAHA - TORONTO

(pro vystěhovalce)
\$ 259.90

AIR & OCEAN TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,
Notář.

ARCHITEKTURA V ČESKOSLOVENSKU NENÍ NA VÝŠI

Když se Vídeňáci vraceli z pr- vích week-endových zájezdů do Bratislavy, vyprávěli, že se tam stává dost, ale okolí nových blo- ků je neupravené, jak je zedníci opouštěli po dostavění, hromady šterku, písku, moře bláta za de- štivého počasí, někde dokonce za- pomouty "kalfas" (truhlík na maltu) — a mezitím vším si hra- jí děti. Tristní pohled — ujišto- vali nás.

Neříkali nám ovšem nic nové- ho. V pražském a bratislavském tisku čteme denně desítky stíž- ností na bydlení v nových "sídli- štích", na nedokončenou archi- tektonickou úpravu jejich okolí a na stavební nedostatky nově po- stavených domů a bytů. Osm stran "Našich hlasů" by nám nestačilo, kdybychom chtěli ty- to stížnosti jen zaregistrovat. Dnes se všem těmto domům pos- měšně říká "dvouletkové holoty- py..."

Ve filmu Gavlasa a Krejčíka o soudobé architektuře se v závě- ru předvádějí fasády domů, ale kamera úzkostlivě dbá, aby ne- ukázala vztahy těchto domů k nejbližšímu okolí. Byla by to to- tiž ostuda.

V poslední době kritika pomě- rů v tzv. nových sídlištích jde naplno. Natočil se dokonce film "Zablácené město". O lidech, by- dlících v novostavbách, se píše jako o hrdinech, protože se denně musí brodit mořem bláta do své- ho domova a není kompetentní- ho úřadu, který by okolí uvedl do pořádku. Návštěva divadla či biografu je pro ně velkým pro- blémem, neboť si musí nosit sebou druhý pár obuvi na přezutí (galo- še, totiž, socialistická výroba do- dat nemůže!) aby je vůbec do- sálu pustili.

Koncem března se konal druhý sjezd architektů. Čekaly se od- něho divy divoucí. Předsedou Svazu architektů je Inž. arch. Ji- ří Gočár, lepšího odborníka si v- čele svazu nelze ani přání. Bohu- žel z toho, co o sjezdu přinesl tisk, nevychází na jevo, že by se byli architekti na sjezdu řádně opřeli dosavadní stavební poli- tice vlády a žádali kategoricky, aby se přestalo s hromadnou vý- robou bytových "jednotek" či "buněk", méně se myslelo na kvanta a stavělo se pro lidi. Cí-

lem je přece postavit dům, v němž bylo radostno bydlet, s kulturním prostředím k tomu, ov- šem, a nikoliv plnit stavební plán a stavební rozpočet.

V úvodním slově arch. Gočár žádal pro architektu větší účast v hospodářském a kulturním ži- votě a v jeho řízení, i větší prá- va. V rozpravě brněnský archi- tekt Zdeněk Chlup pak žádal o- sobní odpovědnost za práci, což je jedna z nejlepších cest k oprav- dově umělecké architektuře. Za většinu stavebních zmetků, kte- ré se dnes týčí k nebesům v čes- kých a slovenských městech je- vinna anonymní kolektiv, jehož členy dnes nezjistíš a k odpově- dnosti nepřitáhneš.

Smutná je bilance čs. architek- tury za uplynulá léta komunisti- ckého panství. Za první republi- ky pozvedli naši architekti za deset let stavební výrobu na tak-ovou výši, že jsme byli před dru- hou světovou válkou v první řa- dě evropské architektury. Dnes musil předseda Svazu architektů, dr. Gočár, jeden z tvůrců uve- dené epochy rozkvetu naší archi- tektury, konstatovat, že za kom-unistického režimu jest jen má- lo děl, která převyšují průměr. Za dobré obytné celky označil zvláště Svatkovu ulici Februáro-

vého vítězství v Bratislavě, Kr- chňákův Juliánov v Brně, přes- tavbu Mladé Boleslavi od Döf- nerta a Böhmovu Lidickou v Českých Budějovicích. Z praž- ských celků je prý možno k této skupině přiřadit Invalidovnu, kte- rá je dílem kolektivu vedeného Josefem Polákem.

To všechno jsou díla z posled- ních let — ale je to nesporně má- lo v té záplavě postavených tun- cementu a cihel. S údivem se ptá obyčejný občan, kde zůstal v tom výčtu tolik oslavovaný "Ha- vířov" — první "socialistické město pro horníky a hutníky" na Moravě, kde jsou nové Kročehlav- y, tolikrát fotografované, kde je zbrusu nově postavený Nový Most, kde je vršovické sídliště u Zelené lísky a všechna ostatní nová sídliště, vychvalovaná jako veliké vymoženosti bytové kultu- ry — k nimž se dnes nikdo nechce znát.

V "Literárních novinách" č. 11 (14. 3. 1964) jsme nedávno četli, že cestou do Švýcarska se v Praze zastavil šéfredaktor ča- sopisu švédských architektů, aby získal materiál pro článek o nové československé architektuře z období tzv. socialistické vý- stavby. Nechtěl ovšem statistiky nebo projekty, nýbrž na vlastní

oči vidět postavený objekt. Když se prostřednictvím známého ar- chitekta obrátil na příslušné ú- střední úřady, prohlásili tam, že v oblasti Velké Prahy není "za- tím" žádné stavby, kterou by mohli vydávat za vzorný příklad "naší socialistické architektury"... Takový je skutečný stav — za celých patnáct let nepostavili komunisté v Praze jedinou stav- bu, která by snesla náročnější kritérium!

Všechnu vinu nelze svalit na Stalina a jeho kult. V Rumunsku nebyla architektura na takové výši jako u nás — a přece tam i za Stalina vytvořili díla, která jsou architektonickou ozdobou Bukurešti a nejen tam, také prů- myslové objekty při vši své užít- kovosti mají svou architektoni- ckou krásu, takové objekty by- chom v Československu marně hledali. Rumunští architekti ov- šem hned s počátku odmítli so- větské monumentální architekto- nické kýče — a šli vlastní ces- tou. Dnes se mají čím před svě- tem pochlubit.

V Praze jsou zatím rádi, když jim v té šedivé uniformě typi- sovaných činžáků v jednom ze sídlišť v Hloubětíně postaví ro- tundovou restauraci a vinárnu.

Arno Haisl

TRAGICKÝ OSUD KNÍŽETE VÁCLAVA

Dokončení se strany 1.

chával za ticha nočního do vinice své s věrným sluhou; pak víno lisovali a nalévali do džbánů. A tak činil za tím účelem, aby kněží toho užívatí mohli...

Mladší legendy ještě přidávají, že po nocích kradl své vlastní dříví a roznášel chudým. Významné je také to, že se nerad účastnil soudních zasedání, přimlouval se za osvobodující rozsudky v hrdečních přích, a opět po nocích podtínal šibenice.

Václavovi předchůdci

Ve všech těchto čtenostech měl Václav, poněkud neprozřetelně, předchůdce. Řecká Ludmila, Démeter, měla vnuka Iakchosa, který byl rovněž vzdělán ve velké moudrosti. Zejména zpěv, kterého byla třeba při magických obřadech, byl jeho silnou stránkou (Václav pěstoval žalmy). Jiný řecký bůh, Dionysos, bůh na jaře, kdy se zahajovala orba, nad tím, aby byli propouštěni vězňové a rozvazována jejich pouta, aby tak byla uvolněna i pouta svazující plodnost přírody. Václav rovněž propouští vězně a podtíká šibenice. Týž Dionysos se toulá stejně jako Václav celé noci po horách, dokonce s tlupou běsnících Menád, kdežto jiní bohové se toulají samotáři: v Řecku Hermes, v Indii Rudra, v Mexiku Tezcatlipoca. Srovnávací mytologie, píše Kalandra, právem v tom vidí vztah k měsíci, a měsíci se odedávna přisuzoval podstatný vliv na život přírody, která se stejně jako měsíc rodí, roste, upadá a zmrírá, aby zase nanovo se narodila.

"Muž na měsíci"

Když zredukujeme Václavovu noční práci na "historické", ale věcné jádro, vidíme, že "žne a mlátí obilí" — mele mouku mezi mlýnskými kameny; sklízí hrozny — roztírá je paličkou v nádobě; chodí s vědrem pro vodu; krade a roznáší naštipané dříví. To všechno však přisuzují lidové báje "muži na měsíci"; někdy jsou tam dokonce dva — vzpomeneme, že si Václav také někdy brávil s sebou pomocníka.

Václav měl tedy vlastnosti, které ho sotva kvalifikovaly na kníže trůn a na státníka; hodil se však dokonale do pantheonu pohanských bohů, alespoň než na něm utkvělo křesťanské pozlátko. Proč se však stal obětí boleslavského atentátu?

Záhady boleslavské vraždy

Jsou dvě nebo tři věci na boleslavské vraždě. Předně, proč ho zval Boleslav s vražedným úmyslem na svůj hrad do Boleslavi, když ho mohl dát zabít bez nesnázi a bez vzbuzení jakéhokoli podezření za jeho každodenních nočních toulek? Podruhé, proč se na něj vrhl až ráno v kostele, když ho mohl dát pohodlně zavraždit za předcházející noci, když po velké, orgiastické hostině byli všichni opilí a spali? A za třetí, Kosmas, který byl děkanem kostela kražského a byl pravděpodobně informován o církevních událostech, píše, že 22. září 929 vysvěcen svatovítským chrám fezenským biskupem Michaem, který prý přišel za tím účelem do Prahy na pozvání panujícího knížete Boleslava — jak mohl Boleslav zvat fezenského biskupa do Prahy, byl-li 22. září kníže Václav ještě naživu? Den Václavova zavraždění uvádí totiž Kosmas jako 28. září 929 — Palacký tvrdí ve svých Dějinách, ve vydání z roku 1844, že byl zavražden dokonce až 28. září 936. Kdy skutečně zemřel?

Rok se neví, den ano

Kdy nastoupil Václav na trůn? Po smrti svého otce Vratislava. Kdy ten zemřel? Rok se neví. Den? Ten ano: 13. února (ve starém Římě to byl den mrtvých, římský svátek "Dušiček"). Václav tedy nastoupil 14. února. 14. února? Ted jsme doma. 14. únor je svátkem sv. Valentina, svátkem lásky a v mnoha zemích počátkem jara. Václav nastoupil svůj knížecí úřad v první jarní den. Kdy zemřel? Rok se neví. Den? O, ano: 28. září: "osmadvacátého dne, kdy v starém kalen-

Dojmy z Leningradu

Nedávno se mi dostal do ruky dopis od Pavly Mitasové psaný ve Stockholmu po návratu z Leningradu. Pavla psala tento dopis česky a pro zajímavost čtenářům Vám posílám výňatky. Musím ovšem podotknout, že přestože Pavla absolvovala školy v Kanadě, díky svým rodičům ovládá češtinu tak, že se může i literárně vyjadřovat.

"Včera večer jsme se vrátily z Leningradu. Cestou do Ruska, Finsko, kterým jsme projížděly nám připomínalo severní Ontario. Pěkně na pohled, ale jinak nic zvláštního! Na zpáteční cestě však vypadalo okolo ráj... Vše v Finsku bylo tak čisté, organizované; trávníky okolo domků se ještě nezezelenaly, ale bylo vidět, že brzo bude vše kvést a zelenat se jako v Kanadě; v Rusku bylo před domy jen bahno. Pole nezoraná, domy — vlastně chatrče — většinou dřevěné, trámové konstrukce, potřebovaly barvu a štětec, — viděly jsme cestou stará letoviště a lázně — i tam bylo třeba barvy a koštěte. A jako kontrast, kam jsme se podívaly — T. V. Antény a poměrně dosti aut.

Leningrad poskytuje jenom to, co Car Petr postavil. Pomalu opravují staré budovy, ale ne mnoho. Kostely, stavené v zajímavém rusko-byzantském stylu jsou prostě zavřené, protože co z nich zbývá jsou jen kostry... Tož, ty čtyři dni tam byly až dost. Ovšem, Leningrad je hezké město. Budovy i když nejsou v nejlepší kondici, jsou krásné, zdobené fasády neuvěřitelných barevných kombinací přímo oslňují. A tolik renesančních paláců! Nevím, kde tu bydlí 3.000.000 lidí. Podle televizních anten, myslím, že "hrůza" rodin žije v jednom domě.

Navštívily jsme Hermitage — to je báječné muzeum. Člověk by potřeboval život aby vše viděl. Mají tam krásné Gauguiny, Picassy a "milion" jiných zajímavostí, podobně jako v Louvru.

Náš autobus budil sensaci, lidé — mladí, staří, malé děti, — všichni mávali kamkoliv jsme jeli. Lidé čekají na příležitost přiblížit se k cizincům a prosí o "chewing gum, records a ball point pens". Někteří, aby to nevypadalo jako špatné chování, jsem vypadala jako herečka. V jádru jsou však lidé dobří. Ty staré babičky, děti a průměrný člověk je stejný všude. Myslím-li na jejich minulost a přítomnost, i tu nečistotu jim každý musí odpustit.

Bydleli jsme v Hotelu Evropa, je to jeden z nejlepších v Leningradu. Měl zajímavý zápat — který nás přímo pronásledoval všude — v restauracích, jídelnách, veřejných místnostech. Jídlo bylo jednotvárné, chléb (černý byl velice dobrý) brambory a vše připravené jako řízek, jenom, že to nebyl řízek. V obchodech maso není vidět, pomeranč stojí 35¢, ale ve všech výkladech mají hezké nabírané záclonky. Filmy, desky a knihy jsou poměrně levné. Ale jinak! — to v ČSSR mají podle toho ráj. Tam alespoň mají dobré restaurace nebo hotely pro cizince. Krátce, nepochopitelný život. Podzemní dráha se nám líbila, samý mramor a sochy. Zdá se, že pod zemí to mají v pořádku, a mezi planetami v nebesích také, ale na zemi jaksi pořádek chybí. Ovšem, chce-li mít člověk místo "pánbička" Lenina, má-li rád zmrzlínu, fronty, chce-li jezdit podzemní drahou a nemá-li zájem o nic jiného, tož, Leningrad je stvořen pro něho.

J. R.

PROBLÉMY ZÁPADNÍCH ALIANCÍ

Bylo řečeno v mnoha obměnách, patrně i naplno, že v západních obranných společenstvích není všechno v pořádku, že jejich vnitřní problémy jsou velké a jdou hluboko do masa. Je to pravda, a chce to definici.

Tři hlavní obranná seskupení západu měla během samotného dubna příležitost podívat se sama na sebe, na svou sílu i slabiny, úkoly, překážky a problémy. V prvních dnech dubna Severoatlantické obranné společenství NATO zaznamenalo patnáct let své existence. Uprostřed měsíce obranné společenství pro jiho-východní Asii SEATO mělo svou ministerskou konferenci v Manile. A nyní třetí skupina zemí, obranné společenství pro širší střední východ, pořádalo ministerské porady ve Washingtonu.

Tyto tři základní obranné organizace, doplněné okrajovými dohodami, opevňují světový předěl mezi západem a komunismem v celé jeho délce — od Nového Zélandu a Austrálie přes Pakistan, Turecko a Řecko po západní Evropu. Americké členství v NATO a v SEATO pak uzavírá globální okruh nad Atlantikem a Tichomořím. Všechna tři seskupení vznikla z jediného, společného důvodu: bylo potřeba vojenské hráze, která by mohla zastavit komunistickou agresi proti svobodným zemím. O dnešní problémy všech tří seskupení mají jedinou, společnou příčinu: že nebezpečí přímé komunistické agrese proti západu pokleslo.

Mění se podmínky světového zápasu — a západní obranné aliance cítí změnu na vlastní kůži. Není v tom nic tragického ani překvapujícího. Bylo by naopak tragické a překvapující, kdyby na příklad NATO věnovalo všechnu energii výstavbě nesmírného nukleárního potenciálu a komunismus zatím prosakoval do svobodného světa sociálními, hospodářskými a politickými kapilárami. Problematika jednoty i úkolů atlantického společenství je dnes největší. Není to tím, že NATO má svého de Gaulle. De Gaulle dnešní situaci nevytvoril; je pouze jejím živým, dynamickým symptomem. De Gaulle probudil ve Francii nový nacionalismus svou visí francouzské slávy a moci. Už dříve stáhl z atlantického systému francouzskou středomořskou flotilu. Odmítl účast ve výstavbě a řízení společné atlantické nukleární síly, jejímž základem by bylo loďstvo vybíjené jadernými zbraněmi a se smíšenými posádkami. Francouzské námořní jednotky v Atlantiku i v lamanšském kanále se rovněž vrátily z atlantického velení pod francouzské. Nyní de Gaulle odvolává dvanáct francouzských důstojníků z hlavního

stanu společenství, a stanou se z nich jen důstojníci spojovací.

De Gaullovy tahy znepokojí ostatní spojence a Ameriku především. Washington a Paříž mají odlišné názory na skutečnou konstelaci světových sil; zatím co Johnsonova vláda stále ještě považuje za první příkaz udržovat atlantickou obranu na výši a prohlubovat její společný charakter, de Gaulle se zřejmě domnívá, že je možno zvolnit integraci obrany a dbát pouze na určitou míru koordinace mezi jednotlivými národními složkami.

Obranné společenství pro širší střední východ CENTO má jinou problematiku. Jeho členy jsou jen Turecko, Írán, Pakistan a Británie. Spojené státy se v něm podílejí sice plně, ale formálně jen jako pozorovatel. CENTO nemuselo nikdy vojensky zasahovat. Na poslední schůzi této organizace Rusk zdůraznil její hlavní úkol, obranu proti komunistickému útoku. Ale nebezpečí takového útoku nyní pokleslo — a souběžně se vynořily nové problémy. Turecko jako jeden člen organizace se plně soustředí na kyperskou krizi. Pakistan prochází fází jakési koexistence s komunistickou Čínou a současně jeho vztahy k Indii jsou stále napjaté, jednak kolem Kašmíru, jednak kolem západní vojenské pomoci Indii. Ale současně se také mění hlavní úkol obranného společenství. Místo intenzivní obranné výstavby organizace začíná daleko víc podniků v oblasti společné hospodářské výstavby. CENTO je dnes hlavním organizátorem výstavby rozsáhlé komunikační sítě silnic, železnic, letišť a spojů.

Nejasnější je ovšem případ obranného společenství pro jiho-východní Asii SEATO. V jeho oblasti pokračuje čínská agrese v Laosu i v jižním Vietnamu — a členská jednota organizace je nejvčetnější. SEATO má řadu vnitřních problémů. Francie je jedním z členských států. Ale na poslední ministerské konferenci této organizace se členské státy shodly, že jejich obranné společenství musí i nadále dbát, aby se komunismus nerozpínal, že jihovietnamská obrana proti severní agresi je nutná a správná, že laoská neutralita a nezávislost jsou stále ohroženy. Francie se svou politikou neutralisace indochínských oblastí nehlasovala pro komuniké, ale nehlasovala ani proti.

Ve svém celku západní obranné aliance nepochybně procházejí určitým přerodem — ale jen tam, kde je možno a také nutno hledat ve změně situací nové nástroje a formy společné akce. Jejich základní funkce, tvořit hráz proti komunistické rozpínatosti, se nikde nezměnila.

NEJKRUTĚJŠÍ LETA

Jeden z největších českých básníků, Vladimír Holan, byl komunistickým režimem umlčen patnácti lety. Až nyní jsou jeho knihy znovu vydávány a Literární noviny s ním uveřejnily dlouhý rozhovor, z něhož vyjmáme:

"Doba, kdy jsem psal Noc s Hamletem, byla pro mne nejkruťšími lety mého života (1949-1956). Ve své šiléně samotě měl jsem dobré uzemnění, abych přijal a prožil všechny tehdejší hrůzy. Byl by ovšem omyl chápat tuto báseň pouze jako výraz události jden tehdejších, neboť mně vždycky šlo o člověka a jeho drama vůbec, o jeho lidský úděl a neblahý osud, který žije za všech dob..."

Po patnáct letech ticha Vám vyšla nová sbírka až na jaře 1963. Jmenovala se Mozartiana. Následovala Noční hlídka srdce. Bez názvu. Příběhy, v nejbližších dnech se objeví knižka na postupu, sbírka Trialog a knižní vydání Noci s Hamletem, kniha Bolest..."

"Přišla doba mlčení... Existuje roubků a existuje také krutá o-

tázka, proč psát? Jsou ovšem chvíle, a mohou trvat léta, kdy člověku nezbyvá než hovořit sám se sebou... To je ovšem vždycky žalář, jako by se řeklo: zeď za zdí."

— A co přítomnost?

"Jen se na ni podívejte: už vidím její záda. Ale já vím, Vám jde o její tvář. Mám rád její mla d o u tvář. S vášní plnou úzkosti naslouchám dvěma rozhlasovým relacím: Mikrofon mladých a Včera mi bylo patnáct. Jde mi v nich o mládě, většinou nešťastné bytosti, které — ne bojím se to říci — až vegetují daleko od života. Jejich divčí a jinošské hlasy, tak často zlomné, vzpurné, třesoucí se, mne ne jednou smetly — proč bych to nepřiznal — do zoufalství. Taková je jejich ozvěna bez odpovědi. Jsem s nimi, horoucně, a tedy vášnivě. A budíž vzdán dik těm, kteří je navštěvují s magnetofonem a kdo se jim snaží pomoci, aniž se tváří, aby byli up-to-date!"

VEŠKERÉ OPRAVY
chesterfieldů a čalouněného
nábytku provede Vám
PAVEL ČERNÝ
ROZPOČTY ZDARMA
Volejte po 5 hod. večer
537-5592

STÁLE SE HLEDÁJÍ
DARCI KRVĚ

Z AMERICKÉHO FONDU PRO ČESKOSLOVENSKÉ UPRCHLIKY

Dr. J. Jan Brázda skončil dne 15. června práci jako evropský zástupce AFCE v Mnichově. Na jeho místo nastoupil Ferdinand Jiří, který už jednou zastupoval tuto organizaci v Evropě a posledních deset let byl tajemníkem AFCE v New Yorku.

Prosíme ty, kteří píšou přímo naši evropské kanceláři v Mnichově, aby adresovali svou korespondenci p. Jiřímu.

American Fund for Czechoslovak Refugees, Inc.
1775 BROADWAY, ROOM 430
NEW YORK 19, N. Y.

NÁLEZ PETROLEJE

POSTILUJE SEBEVĚDOMÍ RUDÉ ČINY

Co je příčinou odvahy čínských komunistů, s níž se tito pouštějí do ideologického boje se svými sovětskými soudruhy? Západní pozorovatelé se snaží proniknout touto záhadou a nalézají při tom různá vysvětlení. Je zajímavé, že za posledních osmnáct měsíců se tento boj přestřelil do té míry, že kdykoliv může vyvrcholit v otevřený konflikt. Zpravodajské služby Západu, a z nich zvláště americká, dávají dohromady kusé zprávy přicházející z Rudé Číny a přicházejí k názoru, že nálezy velkých ložisek ropy v Mandžursku může dobře vysvětlit nynější sebevědomý postoj Rudé Číny vůči Sovětskému svazu. K objevu ropy v Mandžursku mělo dojít právě před 18 měsíci. V minulosti naprostý nedostatek vlastního petroleje činil komunistickou Čínu naprosto závislou na Sovětském svazu. Ještě 1961 sovětské dodávky činily téměř 90% čínského dovozu petroleje. Tato závislost poněkud zakryla existující ideologické rozpory dvou komunistických kolosů. Jedná-li se skutečně o velká ložiska petroleje, pak takový nálezy bude mít dalekosáhlé důsledky jak na vnitřní vývoj Číny, tak na její zahraniční politiku. První náznaky objevu mandžurského petroleje přišly z Japonska, neboť japonští

technici byli první požádáni o technickou pomoc. Rovněž francouzští, britští a němečtí technici, pracující v petrolejářském průmyslu, byli pozváni do Číny via Hong-Kong. I v nejpříznivějším případě vybudování nového průmyslu bude zdlouhavé. Ale nálezy petroleje na čínské půdě je sám o sobě dobrou novinou, která posiluje čínské komunistické vůdce v jejich odmitavém postoji ke Chruščovu. Emancipace Číny z hospodářské závislosti na Sovětském svazu se jim zdá jen otázkou času. Už se s tím dokonce netají ani zástupci z východoevropských satelitních států. Podle článku Marguerite Higgins v "Chicago Daily News" z 29. dubna jeden komunistický diplomat prohlásil, že "Číňané se nikterak nesnaží zakrýt svou radost nad svým hospodářským "osvobozením" od Moskvy, které přijde v důsledku nálezů a využití vlastního petroleje."

Maršál Chen Yi, zahraniční ministr, řekl britským korespondentům že jeho vláda hodlá splatit všechny své dluhy vůči Sovětskému svazu koncem roku 1965. Dluhy ostatním státům mají být splaceny o dva roky později. Sovětský úvěr Rudé Číně se odhaduje na částku 1,500.000 dolarů.

J. P.

O ČEM PÍŠÍ VE WINNIPEGU

Vzpomínková oslava svátku MATEK se konala v neděli 24. května 1964 o 3. hod. odpol. v zahradě br. Fr. Baleji na 45 D'Arcy Drive, Fort Garry, Manitoba. Kulturní a společenský program připravil Kulturní výbor ve spolupráci s Dámským odborem a ostatních členů odbočky. Bylo to pásmo hudby, recitací a zpěvů, po němž následovalo občerstvení.

Na vyvýšeném podiu pod košatými stromy, kde vlály dvě vlajky — kanadská a československá, program zahájil br. Fr. Baleja, předseda odbočky, přivítáním přítomných a dvouminutovým tichem bylo vzpomenu zemřelých matek. Proslav k svátku Matek přednesla sestra dr. Eliška Bosley. V programu dále účinkovali: ses. A. Shelepecová, br. Fr. Hlubuček, manž. Jaroslav a Editka Markovi, ses. H. Kasalová, br. Jaroslav Kučera a další. Z dětí přednesly básničky: Vlastík Kučera, Karlik Kasal a Pavlíček Marek.

Po programu následovala volná zábava s občerstvením. V letním altánu se podávala káva, koláče, zmrzlina, limonády, na rožni opékané párky atd. Lidé seděli po skupinách na židlích a lavicích pod korunami stromů, debatili, reprodukováná hudba vyhrávala melodie českých písní, děti si hrály na zeleném trávníku. Vzpomínková oslava se od bývala v prostředí kvetoucích stromů a keřů v zahradě na břehu "Red River" za krásného, teplého slunného počasí. Byl to první zdařilý kulturní podnik odbočky v jarním období. Návštěvníci setrvali až do západu slunce a každý z nich odcházel domů plně uspokojen programem i prostředím.

Jubelního XVI. Kongresu ČSNS v Torontě ve dnech 9.-10. května 1964 se z Winnipegu zúčastnilo pět členů: br. Fr. a ses. Balejovi, ses. dr. Eliška Bosley, ses. Helena Kasalová a br. dr. Adolf Klimek. Všichni přijeli z Toronta nadšenými přáteli z průběhem Kongresu.

• Dne 13. května 1964 oslavil šedesáté narozeniny br. Jan Tománek z Winnipegu. Br. Tománkoví přejeme mnoho zdraví do dalších let.

• Na University of Manitoba graduoval s "Bachelor of Arts" krajan Jiří Muncinský syn krajanů rodičů Josefa a Amalie Muncinských z Minitonas. Jiří bude pokračovat ve studiích na semináři v Minneapolis v USA.

• V rodině br. a ses. K. Bauerových ve Winnipegu se dne 29. května 1964 narodil syn. Jmenuje se Leslie Dominik. Šťastným rodičům blahopřejeme.

• Br. a ses. Jan a Marie Hustý se v květnu přestěhovali do provincie Alberty, kde budou farmarit. V novém působišti jim přejeme mnoho zdraví.

• V Minitonas, Manitoba, Sdr. užení mládeže a Nedělní škola Prvního sboru československých baptistů pořádala v neděli 10. května 1964 vzpomínkovou oslavu svátku Matek.

• Dne 2. května 1964 vyhořelo v Minitonas obytné stavení krajana Tonika Němečka st.

• Na návštěvu do vlasti odcestovaly z Minitonas krajanek Amalie Muncinská a Alberta Veselovská.

• V Minitonas dle na delší dovolené krajané z vlasti: manželé Jersákové, Josef Havlíček a Emil Vintr.

SVATOPLUK RUS

VYSVĚCEN NA KNĚZE

Je to pravděpodobně první případ, kdy imigrant z české katolické torontské obce byl dne 4. května vysvěcen na kněze v Torontě. Tímto novým knězem je Svatopluk Rus, který se narodil v Československu 4. února 1925. Po absolvování reálného gymnasia vstoupil na Vys. školu technickou v Praze, avšak události z r. 1948 znemožnily mu dokončit studium.

Po tříletém pobytu v Německu a Anglii emigruje Svatopluk Rus do Kanady v r. 1951 a ihned pokračuje ve studiu na torontské universitě, kde dosahuje v r. 1954 hodnosti bakaláře v elektroinženýrském oboru. Po dva ro-

TOUŽÍTE MÍT

NOVÉ AUTO?

VLASTNÍ CHATU?

SVOU LOŽ?

Možná, že se vám váš sen splní, když se poradíte s naší

KAMPELIČKOU

Jste-li členem, nikdo vám nedá levnější úvěr a při tom se ještě budete podílet na zisku

Přesvědčte se!

Úřadujeme: 740 Spadina Avenue

Pondělí 7 — 9 večer

Středa 7 — 9 večer

Sobota 10 — 1 poledne

Tel. 955-0557

• John Gregor •

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou

QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY

Volejte LE 3-8396

ky je zaměstnán v Hamiltonu u Westinghouse Co. a v září 1965 mění svou životní dráhu s pole technického na pole kontemplativní. Přechod z oboru fyzického do oboru metafyzického svědčí u našeho novokněze o intenzivním hledání smyslu života a absolutní pravdy. Během filosofického a theologického studia v řádu sv. Basila v Torontě učil Rev. Rus na katolické střední škole ve Windsoru po dva roky.

Svou primární mši bude Rev. Rus sloužit dne 21. června o 4 hod. odp. v kostele sv. Basila, a pro krajany bude celebrat mši sv. u příležitosti Československého dne a Masarykovy.

Přejeme mu hodně úspěchu na jeho nové životní dráze.

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE

SCARBORO, ONT.

AXminster 3-7916

AUTO - POŽAR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

O politický asyl ve Stockholmu požádal jeden polský cyklista, nemovitý majetek, který je ve kterém se ve Švédsku zúčastnil cyklistických závodů.

Podle zprávy z Tunisu prezident Burguiba znárodní všechny vlastnictví cizích státních příslušníků.

Richard Pikna, B. A., LL. B.

ADVOKÁT A VEREJNÝ NOTÁŘ

SUITE 205 - 50 KING STREET EAST
HAMILTON, ONTARIO - TELEPHONE: 528-7922

L. LUNSKÝ, OPTIK

Brohlidky očí -

Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalita

Hovoříme česky

470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

Yaroslav Hueber

ADVOKÁT a NOTÁŘ

347. BAY STREET

Suite 210

Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196

Toronto 1

ONTARIO JE NEJLEPŠÍM MÍSTEM DOVOLENÉ V KANADĚ

Rozsáhlé Ontario je VAŠÍM místem, v němž můžete strávit jednu z nejzajímavějších dovolených svého života.

Ontario měří 415.000 čtverečních mil území, které je poseto celým čtvrtmilionem jezer. Některá jezera jsou malá a mělká, vhodná pro jízdu na lodi nebo k plavání. Jiná mají kamenité dno a jsou hluboká; taková se vyznačují hojností ryb.

Postavte si stan v jednom ze 86ti Provinčních parků a vyspěte se venku, pod širým nebem a na čerstvém vzduchu.

Nebo chcete-li se nechat obsloužit, Ontario má na 8.000 letovišek a hotelů, které se o Vás budou starat tak, že se Vám ani nebude chtít jít domů.

Ontario má zelenou a krásnou přírodu. A nejenom to. Ontario je symbolizováno majestátem niagarských vodopádů, krásou uměleckých galesí a starodávných zámků, členy Jízdní Policie v červených kabátech, mocnými kanony a strážemi oblečenými v plné polní zbroji. Vaše Ontario je rozsáhlým a zajímavým místem. Objevte letos Ontario!

O další informace si napište na adresu: Ontario Department of Travel, Room 271, Parliament Buildings., Toronto, Ontario.

Anglicky psané brožury jsou Vám k dispozici zdarma.

Honourable James Auld, Ministr.